

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД „ЛУГАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА”**

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА

„Середня освіта (Українська мова і література)”

другого рівня вищої освіти

за спеціальністю

014 Середня освіта / 014.01 Середня освіта (Українська мова і література)

галузі знань 01 Освіта

**Кваліфікація: магістр освіти, вчитель української мови і літератури, викладач закладів
вищої освіти**

Форма навчання: денна, заочна

**ЗАТВЕРДЖЕНО ВЧЕНОЮ РАДОЮ
УНІВЕРСИТЕТУ**

Голова вченої ради

В. С. Курило

(протокол № 1 від 30 серпня 2016 р.)

**Освітньо-професійна програма
вводиться в дію з 1 вересня 2016 р.**

Ректор **С. В. Савченко**

(наказ № 101/1-ЗД від 02 вересня 2016 р.)

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ
освітньо-професійної програми „Середня освіта (Українська мова і література)”
другого рівня вищої освіти
за спеціальністю 014 Середня освіта / 014.01 Середня освіта (Українська мова і
література)
галузі знань 01 Освіта

Кваліфікація: магістр освіти, вчитель української мови і літератури, викладач закладів вищої освіти

Форма навчання: денна, заочна

ПОГОДЖЕНО

Проректор з науково-педагогічної роботи
ДЗ „Луганський національний університет
імені Тараса Шевченка”

_____ Д. В. Ужченко
”_____” _____ 2016 р.

В. о. завідувача навчального відділу

_____ В. В. Леснова
”_____” _____ 2016 р.

ПЕРЕДМОВА

Розроблено робочою групою спеціальності 014 Середня освіта / 014.01 Середня освіта (Українська мова і література) у складі:

1. Нікітіної А. В., доктора педагогічних наук, професора, завідувача кафедри української мови ДЗ „Луганський національний університет імені Тараса Шевченка”;
2. Глуховцевої К. Д., доктора філологічних наук, професора, завідувача кафедри української філології та загального мовознавства ДЗ „Луганський національний університет імені Тараса Шевченка”;
3. Галича О. А., доктора філологічних наук, професора кафедри української літератури ДЗ „Луганський національний університет імені Тараса Шевченка”;
4. Лапко О. А., кандидата філологічних наук, доцента, завідувача кафедри української літератури ДЗ „Луганський національний університет імені Тараса Шевченка”.

1. Профіль освітньо-професійної програми зі спеціальності 014 Середня освіта / 014.01 Середня освіта (Українська мова і література)

1. Загальна інформація	
Повна назва закладу вищої освіти та структурного підрозділу	Державний заклад „Луганський національний університет імені Тараса Шевченка”
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	магістр освіти, вчитель української мови і літератури, викладач закладів вищої освіти
Офіційна назва освітньо-професійної програми	Середня освіта (Українська мова і література)
Тип диплома та обсяг освітньо-професійної програми	диплом магістра, одиничний, 90 кредитів ЄКТС, термін навчання 1.5 роки
Наявність акредитації	- Акредитаційна комісія України; - Україна; - до 1 липня 2026 року (сертифікат НД № 1389640)
Цикл/рівень	НРК України – 8 рівень, FQ-EHEA – другий цикл, EQF-LLL – 7 рівень
Передумови	наявність ступеня бакалавра
Мова(и) викладання	українська
Термін дії освітньо-професійної програми	до 1 липня 2026 року (сертифікат НД № 1389641)
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньо-професійної програми	http://luguniv.edu.ua
2. Мета освітньо-професійної програми	
Забезпечити умови формування професійних компетентностей майбутніх учителів української мови і літератури в закладах загальної середньої освіти та викладачів філологічних і методичних дисциплін в закладах вищої освіти для виконання професійно-педагогічних функцій, організації педагогічної комунікації і проведення педагогічних досліджень.	
3. Характеристика освітньо-професійної програми	
Предметна область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація (за наявності))	Галузь знань 01 Освіта Спеціальність 014 Середня освіта / 014.01 Середня освіта (Українська мова і література) Опис предметної області Мета навчання: формування професійних компетентностей майбутніх учителів української мови і літератури в закладах загальної середньої освіти та викладачів філологічних і методичних дисциплін в закладах вищої освіти. Об’єкт вивчення: освітній процес у закладах загальної середньої освіти (українська мова і література), освітній процес у закладах вищої освіти; українська мова (у теоретичному, практичному, науково-дослідницькому аспектах); українська література (у теоретичному, практичному, науково-дослідницькому аспектах). Теоретичний зміст предметної області: українська мова, мовознавство, українська література, літературознавство, методика навчання української мови в закладах загальної середньої освіти, методика викладання української літератури в закладах загальної середньої освіти, педагогіка і психологія середньої освіти, методика викладання філологічних дисциплін у закладах вищої освіти,

	педагогіка і психологія вищої освіти. Методи і технології навчання: загальнонаукові, філологічні, психолого-педагогічні, лінгводидактичні методи, сучасні методи та технології навчання української мови та літератури (теоретико-інформаційні, практико-операційні, пошуково-творчі методи навчання, методи самостійної роботи, контрольні-оцінювальні методи тощо), технології викладання в закладах освіти різного типу.
Орієнтація освітньо-професійної програми	Професійна. Орієнтування на набуття професійних компетентностей викладання української мови і літератури у закладах загальної середньої освіти, зокрема у старшій (профільній) школі, та філологічних і методичних дисциплін у закладах вищої освіти.
Основний фокус освітньо-професійної програми та спеціалізації	Акцент на формуванні компетентностей щодо організації освітнього процесу з української мови і літератури у закладах загальної середньої освіти, зокрема у старшій (профільній) школі, та в закладах вищої освіти.
Особливості програми	Акцент на вивченні новітніх методик викладання української мови та літератури у закладах загальної середньої освіти, зокрема у старшій (профільній) школі, та в закладах вищої освіти. Обов'язковим є проходження педагогічної практики у старшій (профільній) школі та в закладах вищої освіти.
4. Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	Випускник може працювати на посадах вчителя української мови та літератури в закладах загальної середньої освіти, зокрема у старшій (профільній) школі, заступника директора з науково-методичної, навчально-виховної роботи, педагога-організатора, на викладацьких, науково-дослідних та адміністративних посадах у закладах вищої освіти.
Подальше навчання	Можливість навчатися за програмою третього (освітньо-наукового) рівня за цією або суміжною галуззю знань.
5. Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	Загальний стиль навчання студентоцентризований (student-centered education). Самонавчання, проблемно-орієнтоване навчання, індивідуально-творчий підхід. В освітньому процесі лекційні курси поєднуються із семінарами, практичними заняттями, індивідуальною, самостійною роботою та науково-дослідною й науково-педагогічною виробничою практиками.
Оцінювання	У межах поточного контролю оцінюються усні та письмові відповіді, результати комп'ютерного тестування, виконання творчих завдань, захист підготовлених презентацій; модульні роботи проводяться письмово або у вигляді комп'ютерного тестування, захисту творчих проєктів тощо; підсумкова оцінка (залік або іспит) виставляється з урахуванням поточної успішності та результатів модульних робіт.
6. Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні задачі і комплексні проблеми в галузі освіти, а також лінгвістики та літературознавства в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає переосмислення наявних та створення нових цілісних знань і впровадження їх у практичній діяльності.
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК 1. Знання та розуміння предметної області та розуміння професії. Усвідомлення особливостей обраного фаху, професійних прав і обов'язків.

	<p>ЗК 2. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>ЗК 3. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).</p> <p>ЗК 4. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації, яка стосується обраної та суміжних галузей. Навички використання сучасних інформаційних і комунікаційних технологій.</p> <p>ЗК 5. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми в процесі професійної педагогічної та дослідницької діяльності.</p> <p>ЗК 6. Здатність проведення досліджень на належному рівні.</p> <p>ЗК 7. Здатність спілкуватися державною мовою в усній і писемній формі, добирати висловлювання й мовні засоби, ураховуючи комунікативну ситуацію.</p> <p>ЗК 8. Володіння іноземною мовою в обсязі, достатньому для вирішення професійних завдань в обраній галузі.</p> <p>ЗК 9. Здатність працювати автономно і в команді, виконуючи провідну роль, бути критичним і самокритичним. Здатність до міжособистісного спілкування.</p> <p>ЗК 10. Здатність цінувати й поважати різноманітність та мультикультурність, усвідомлювати рівні можливості та гендерні проблеми.</p> <p>ЗК 11. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт. Знання стандартів, необхідних для наукового дослідження та публікування, критеріїв професійного виконання обов'язків.</p>
<p>Фахові компетентності спеціальності (ФК)</p>	<p>ФК 1. Здатність формувати ключові та предметні компетентності в учнів закладів загальної середньої освіти та студентів закладів вищої освіти.</p> <p>ФК 2. Здатність застосовувати у професійній педагогічній діяльності сучасні підходи до викладання української мови та літератури, філологічних дисциплін, ефективні методи й освітні технології навчання української мови й літератури, вирішувати дослідницькі завдання в цій галузі.</p> <p>ФК 3. Здатність планувати, організовувати, здійснювати і презентувати прикладне дослідження в галузі освіти і філології.</p> <p>ФК 4. Здатність вільно орієнтуватися в різних лінгвістичних, літературознавчих, психолого-педагогічних концепціях, напрямках і школах.</p> <p>ФК 5. Здатність до критичного осмислення історичних надбань та новітніх досягнень психолого-педагогічної та філологічної науки.</p> <p>ФК 6. Володіння методами наукового аналізу і структурування мовного й літературного матеріалу з урахуванням класичних і новітніх методологічних принципів, методами психолого-педагогічного дослідження, наукового аналізу освітнього процесу.</p> <p>ФК 7. Здатність вільно користуватися спеціальною термінологією в обраній галузі психолого-педагогічних і філологічних досліджень.</p> <p>ФК 8. Здатність ефективно організовувати освітній процес у закладах загальної середньої освіти, зокрема у старшій (профільній) школі, та закладах вищої освіти, забезпечувати сприятливий психологічний клімат в педагогічному та учнівському чи студентському колективах, продуктивну професійну взаємодію.</p> <p>ФК 9. Здатність до критичної оцінки результатів власної педагогічної і дослідницької діяльності, її корекції, удосконалення фахових компетентностей, професійного саморозвитку.</p>

7. Програмні результати навчання

Знання (ЗН)	<p>ПРЗ 1. Усвідомлення методологічного, організаційного та правового підґрунтя, необхідного для здійснення фахової педагогічної та науково-дослідницької роботи, її презентації науковій спільноті та захисту інтелектуальної власності на її результати.</p> <p>ПРЗ 2. Здатність аналізувати, порівнювати і класифікувати різні концепції, напрямки і школи в лінгвістиці та літературознавстві, педагогічній науці, методиці викладання філологічних дисциплін.</p> <p>ПРЗ 3. Здатність характеризувати теоретичні та практичні аспекти конкретної галузі освіти і філології.</p> <p>ПРЗ 4. Знання з української філології (теорія та історія лінгвістики, теорія літератури, історія літературознавства), а також усвідомлення специфіки викладання української мови і літератури у старшій (профільній) школі та філологічних дисциплін у закладах вищої освіти.</p> <p>ПРЗ 5. Знання принципів, підходів, умов реалізації Державних стандартів з освіти, організації профільного навчання у закладах загальної середньої освіти, фахової освіти у закладах вищої освіти.</p>
Уміння (УМ)	<p>ПРУ 1. Уміння застосовувати сучасні методики і технології, зокрема інформаційні, для успішного й ефективного здійснення педагогічної діяльності та забезпечення якості наукового дослідження в галузі освіти й філології.</p> <p>ПРУ 2. Уміння здійснювати науковий аналіз мовного й літературного матеріалу, інтерпретувати та структурувати його з урахуванням класичних і новітніх методологічних принципів, формулювати узагальнення на основі самостійно опрацьованих даних.</p> <p>ПРУ 3. Уміння обирати оптимальні наукові підходи й методи для аналізу конкретного лінгвістичного чи літературного матеріалу, для дослідження освітнього процесу в обраній галузі.</p> <p>ПРУ 4. Уміння формулювати й обґрунтовувати нові ідеї, концепції в конкретній філологічній галузі чи галузі освіти.</p> <p>ПРУ 5. Уміння застосовувати теоретичні знання в практичній діяльності, під час вирішення професійних педагогічних і науково-педагогічних завдань відповідно до посади та закладу освіти.</p> <p>ПРУ 6. Уміння обирати оптимальні методи і прийоми навчання української мови і літератури учнів закладів загальної середньої освіти, зокрема старшої (профільної) школи, студентів.</p>
Комунікація (КОМ)	<p>ПРК 1. Демонструвати належний рівень володіння державною та іноземною мовами для реалізації професійних завдань, зокрема в ситуаціях педагогічного й наукового спілкування; презентувати результати своїх досліджень.</p> <p>ПРК 2. Цінувати різноманіття та мультикультурність світу й керуватися у своїй педагогічній та науково-професійній діяльності сучасними принципами толерантності, діалогу та співробітництва.</p> <p>ПРК 3. Знаходити оптимальні шляхи ефективної взаємодії з учнівським та студентським колективами, у педагогічному колективі (зокрема в діяльності, пов'язаній з управлінськими завданнями) та з представниками інших професійних груп різного рівня.</p> <p>ПРК 4. Застосовувати знання про експресивні, емоційні, логічні засоби мови та техніку мовлення для досягнення запланованого прагматичного результату й організації успішної комунікації.</p>

Автономія і відповідальність (AiB)	ПРА 1. Здатність оцінювати власну навчальну, педагогічну та науково-професійну діяльність, розробляти і втілювати ефективну стратегію саморозвитку та професійного самовдосконалення. ПРА 2. Дотримуватися правил академічної доброчесності. ПРА 3. Дотримуватися правил професійної етики в процесі взаємодії з учнівським та студентським колективами, у педагогічному колективі, в міжособистісній комунікації.
8. Ресурсне забезпечення реалізації програми	
Кадрове забезпечення	До реалізації програми залучається не менше 50% науково-педагогічних працівників з науковими ступенями та/або вченими званнями. Науково-педагогічні працівники один раз на п'ять років проходять стажування.
Матеріально-технічне забезпечення	Використання комп'ютерних класів, проекційної техніки, стендів, наочних посібників.
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	Використання фонду наукової бібліотеки університету, віртуального навчального середовища ДЗ „Луганський національний університет імені Тараса Шевченка” та авторських розробок науково-педагогічних працівників.
9. Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	На загальних підставах у межах України. На основі двосторонніх договорів між ДЗ „Луганський національний університет імені Тараса Шевченка” та університетами України.
Міжнародна кредитна мобільність	На основі двосторонніх договорів між ДЗ „Луганський національний університет імені Тараса Шевченка” та закладами освіти країн-партнерів.
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Можливе. За умови вільного володіння українською мовою.

2. Перелік компонент освітньо-професійної/наукової програми та їх логічна послідовність

2.1. Перелік компонент ОП

Код н/д	Компоненти освітньо-професійної програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
1	2	3	4
Обов'язкові компоненти ОП			
ОК 1	Логіка та методологія наукового пізнання	5,0	екзамен
ОК 2	Педагогіка і психологія вищої школи	5,0	залік
ОК 3	Теорія літератури та методологія літературознавчих досліджень	5,0	екзамен
ОК 4	Актуальні питання української мови	5,0	екзамен
ОК 5	Виконання магістерської роботи	30,0	
ОК 6	Науково-дослідна практика (виробнича)	3,0	залік
ОК 7	Науково-педагогічна практика (виробнича)	9,0	залік
ОК 8	Комплексний іспит з фахових дисциплін	1,5	
ОК 9	Захист магістерської роботи	1,5	
Загальний обсяг обов'язкових компонент:		65	

Вибіркові компоненти ОП			
<i>Вибірковий блок 1</i>			
ВБ 1.1.	Дисципліна 1. Основи соціальної комунікації та оптимізація міжнародних наукових досліджень	5,0	залік
ВБ 1.2.	Дисципліна 1. Право інтелектуальної власності та державне регулювання трансферу технологій	5,0	залік
ВБ 1.3.	Дисципліна 1. Стратегія сталого розвитку природи та суспільства	5,0	залік
<i>Вибірковий блок 2</i>			
ВБ 2.1.	Методика викладання літературознавчих дисциплін	5,0	екзамен
ВБ 2.2.	Екзистенційні засади викладання літератури	5,0	екзамен
<i>Вибірковий блок 3</i>			
ВБ 3.1.	Методика викладання лінгвістичних дисциплін	5,0	екзамен
ВБ 3.2.	Філологічний дискурс	5,0	екзамен
<i>Вибірковий блок 4</i>			
ВБ 4.1.	Актуальні питання української літератури та літературної критики	5,0	екзамен
ВБ 4.2.	Історія літературознавства	5,0	екзамен
<i>Вибірковий блок 5</i>			
ВБ 5.1.	Історія лінгвістичних учень	5,0	екзамен
ВБ 5.2.	Лінгвістична методологія	5,0	екзамен
Загальний обсяг вибірових компонент:		25	
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ		90	

2.2. Структурно-логічна схема ОП

Семестр	Освітні компоненти
1	Логіка та методологія наукового пізнання Педагогіка і психологія вищої школи Теорія літератури та методологія літературознавчих досліджень Актуальні питання української мови Виконання магістерської роботи Методика викладання літературознавчих дисциплін / Екзистенційні засади викладання літератури Методика викладання лінгвістичних дисциплін / Філологічний дискурс
2	Виконання магістерської роботи Науково-дослідна практика (виробнича) Дисципліна 1. Основи соціальної комунікації та оптимізація міжнародних наукових досліджень / Право інтелектуальної власності та державне регулювання трансферу технологій / Стратегія сталого розвитку природи та суспільства Методика викладання літературознавчих дисциплін / Екзистенційні засади викладання літератури Методика викладання лінгвістичних дисциплін / Філологічний дискурс Актуальні питання української літератури та літературної критики / Історія літературознавства Історія лінгвістичних учень / Лінгвістична методологія
3	Виконання магістерської роботи Науково-педагогічна практика (виробнича) Актуальні питання української літератури та літературної критики / Історія літературознавства

	OK 1	OK 2	OK 3	OK 4	OK 5	OK 6	OK 7	OK 8	OK 9	BB 1.1.	BB 1.2.	BB 1.3.	BB 2.1.	BB 2.2.	BB 3.1.	BB 3.2.	BB 4.1.	BB 4.2.	BB 5.1.	BB 5.2.
ПРЗ 3.	+	+	+	+	+	+		+	+				+	+	+	+	+	+	+	+
ПРЗ 4.		+	+	+	+	+	+	+	+				+	+	+	+	+	+	+	+
ПРЗ 5.	+	+			+	+	+	+				+	+	+	+					
ПРУ 1.	+	+	+		+	+	+		+	+			+	+	+					+
ПРУ 2.	+		+	+	+	+		+	+		+					+	+	+	+	+
ПРУ 3.	+	+	+	+	+	+	+		+				+	+	+	+	+	+	+	+
ПРУ 4.	+	+	+	+	+	+	+	+	+		+		+	+	+	+	+	+	+	+
ПРУ 5.		+			+	+	+		+			+	+	+	+					+
ПРУ 6.		+			+	+	+	+	+				+	+	+	+				
ПРК 1.	+	+			+	+	+		+	+			+	+	+	+				
ПРК 2.	+	+			+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ПРК 3.		+			+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+				
ПРК 4.				+	+	+	+		+	+			+	+	+	+				
ПРА 1.	+	+	+		+	+	+	+	+	+	+		+		+	+				
ПРА 2.	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+					+	+	+	+	+
ПРА 3.		+			+	+	+	+	+	+	+		+		+	+				